

Tavanomaiset varotoimet ja varotoimiluokat

Sivun sisältö:

- [Tavanomaiset varotoimet](#)
- [Tavanomaisten varotoimien toteutus](#)
- [Varotoimiluokat](#)

Tavanomaiset varotoimet

Tavanomaiset varotoimet ovat toimintatapoja, joiden tavoitteena on katkaista mikrobien tartuntatiet sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden hoidossa ja huolenpidossa.

Varotoimet estävät mikrobeja siirtymästä asiakkaasta työntekijään ja työntekijästä asiakkaaseen. Ne estävät tartunnat myös hoito- ja tutkimusvälineistä ja ympäristöstä.

Tavanomaisia varotoimia on suositeltavaa noudattaa kaikkien asiakkaiden hoidossa, ja ne ovat perustana muiden varotoimiluokkien lisätoimille.

Tavanomaiset varotoimet sisältävät

- huolellisen käsihygienian
- tarvittaessa suojainten käytön
- oikeat työtavat, mukaan lukien eritetahradesinfektion sekä pisto- ja viiltovahinkojen ehkäisy.

Tavanomaisten varotoimien toteutus

Tavanomaisten varotoimien toteutus	
Potilaan ja vierailijoiden ohjaus	Käsien desinfektio - osastolle ja potilashuoneeseen tullessa ja poistuessa - ennen ruokailua - WC-käyntien jälkeen - yskimisen ja nenän niistämisen jälkeen Yskimishygienia hengitystieinfektioissa - yskiessä ja aivastaessa suu ja nenä peitetään ensisijaisesti kertakäyttönenäliinalla. Nenäliina laitetaan välittömästi ros kiin.
Huoneen valinta	Yhden hengen huone, jos potilaan ympäristö kontaminoituu eritteillä (myös uloste ja virtsa, ihohilse) tai potilas ei kykene noudattamaan hygieniao hjeita
Huoneen varustelu	- vain hoidossa tarvittavat välineet ja tarvikkeet - eritetahradesinfektioaine ja välineiden desinfektioon tarvittavat pyyhkeet ja desinfektioaine (pitkäaikaishoidossa toimintayksikkökohtaiset) - keräilyastia pistäville ja viiltäville jätteille (pitkäaikaishoidossa toimintayksikkökohtaiset) - patjan ja tyynyn puhdistettava tai kertakäyttöinen suoja - potilaskohtaiset voiteet, talkki ja hammastahna ym.

Käsihygienia	- ei rannekelloa, sormuksia eikä käsikoruja - lyhyet kynnet, ei rakenne- tai geelikynsiä - käsien ihon kunnosta huolehtiminen: käsien ihorikot hoidetaan kuntoon, tarvittaessa yhteys työterveyshuoltoon Käsien desinfektio - ennen ja jälkeen potilaskosketusta tai aseptista toimenpidettä - ennen suojakäsineiden tai muiden suojainten pukemista ja riisumisen jälkeen - potilaan lähiympäristön koskettamisen jälkeen Käsien pesu vedellä ja saippualla - kun kädet ovat näkyvästi likaiset tai tuntuvat likaisilta - Norovirus- tai <i>Clostridium difficile</i> -ripulipotilaiden hoidossa, heidän hoitoympäristönsä tai infektioeritteiden koskettelon jälkeen (huom. jo epäiltäessä ennen diagnoosin varmistumista)
Työvaatetus	työasussa lyhyet hihat tai hihat käärittyinä kyynärpäihin asti
Suojaimet	Suojakäsineet - kun käsitellään verta, eritteitä, haavoja, ihorikkoja, limakalvoja tai kontaminoituneita alueita tai välineitä Suojatakki tai hihallinen suojaesiliina - kun vaara veri- tai eriteroiskeista Kirurginen suu-nenäsuojus - kun vaara veri- tai eriteroiskeista Suojalasit tai visiirimaski - kun vaara veri- tai eriteroiskeista esimerkiksi suunhoitoyksikössä
Pisto- ja viiltotapaturmien ehkäisy	- pistävät ja viiltävät esineet suoraan hylsyttämättä särmäisjäteastiaan (EN ISO 23907:2012) - turvavälineiden käyttö
Eritetahrat	- näkyvien veri- ja eritetahrojen välitön poisto desinfektioaineella (EN 13697) - kloori 500-1000 ppm, kun erite on imeytetty tai suoraan tahralle kloori 5000 ppm tai peroksygeenipohjainen desinfiointiaine
Hoitoympäristö	Hoito- ja tutkimusvälineet - puhdistus, desinfektio tai sterilointi käyttötavan mukaan Siivous - heikosti emäksinen yleispuhdistusaine ja potilaspaikkakohtaiset mikrokuitusiivouspyyhkeet - pyyhi kertakäyttöisillä desinfioivilla liinoilla ne potilaan hoitoympäristössä olevat välineet, esimerkiksi infuusioautomaatit, joita laitoshuolto ei puhdistaa - puhdistaa suunhoitoyksikössä kosketuspinnat päivittäin kertakäyttöisillä siivouspyyhkeillä, yleispuhdistusaineella tai desinfioivilla pyyhkeillä
Likapyykki, eritteet ja jätteet	- pakkaa ja sulje likapyykki pyykkipussiin potilashuoneessa pölyttelyä välttäten - pakkaa jätepussi potilashuoneessa - kaada eritteet viemäriin tai desinfioivaan huuhtelukoneeseen roiskeita välttäten

Varotoimiluokat

Tavanomaiset varotoimet ovat aina käytössä, muut varotoimet valitaan mikrobin tartuntareitin mukaan.

Mikrobi saattaa levitä useita eri tartuntareittejä, jolloin käytetään samanaikaisesti useita varotoimiluokkia.

Alla olevassa taulukossa on esitetty rinnakkain tavanomaiset varotoimet ja lisätoimet, joita henkilökunnan tulee noudattaa tilanteissa, jotka vaativat kosketus- ja pisaravarotoimia tai ilmaeristystä.

Kun käytetään useita varotoimiluokkia samanaikaisesti, on kiinnitettävä erityistä huomiota **suojaisten riisumisjärjestykseen**. Oikealla riisumisjärjestyksellä vältetään tilanne, jossa omilla käsillä kontaminoidaan silmien, nenän tai suun limakalvoja tai levitetään mikrobia ympäristöön.

Suojaisten riisumisjärjestys

- 1. Riisu suojatakki/haalari ja suojakäsineet
- 2. Desinfioi kädet
- 3. Riisu silmäsuojain/visiiri ja hiussuojain
- 4. Desinfioi kädet
- 5. Riisu hengityksensuojain
- 6. Desinfioi kädet.

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Varotoimiluokat (päivitetty 29.1.2020)

Tavanomaiset varotoimet ovat käytössä aina, muut valitaan mikrobin tartuntareitin mukaan. Mikrobi saattaa levitä useita eri tartuntareittejä, jolloin käytetään samanaikaisesti useita varotoimiluokkia. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota suojaisten riisumisjärjestykseen, ettei synny tilannetta, jolloin omilla käsillä kontaminoidaan silmien, nenän tai suun limakalvoja tai levitetään mikrobia ympäristöön: 1) riisu suojatakki/haalari ja suojakäsineet 2) desinfioi kädet 3) riisu silmäsuojain/visiiri ja hiussuojain 4) desinfioi kädet 5) riisu hengityksensuojain 6) desinfioi kädet.

	Tavanomaiset varotoimet	Kosketusvarotoimet	Pisaravarotoimet	Ilmaeristys
Potilaan ja vierailijoiden ohjaus	- Käsien desinfectio • osastolle ja potilashuoneeseen tullessa ja poistuessa • ennen ruokailua • WC-käyntien jälkeen • yskimisen ja nenän niistämisen jälkeen - Yskimishygienia hengitystieinfektioissa • yskimisessä ja aivastaessa suu ja nenä peitetään ensisijaisesti kertakäyttönäliinalla. - Nenäliina laitetaan välittömästi roskeen.	- kuten tavanomaisissa varotoimissa • potilasta ohjataan pysymään huoneessaan, mutta moniresistentin bakteerin kantaja voi liikkua vapaasti, jos ei ole ympäristöön eritteillä sotkeva tai ripuloiva • ruokailu potilashuoneessa, mutta moniresistentin bakteerin kantaja voi ruokailla päiväsalissa • vierailijoita ohjataan ottamaan yhteyttä hoitohenkilökuntaan ennen huoneeseen menoa	- kuten tavanomaisissa varotoimissa • yskimishygienian kerostaminen	- kuten tavanomaisissa varotoimissa • potilas saa poistua huoneesta vain tutkimuksia ja hoitoja varten • vierailijoille ohjataan hengityssuojaimen oikea pukeminen ja riisuminen
Huoneen valinta	• 1-hengen huone, jos potilaan ympäristö kontaminoituu eritteillä (myös uloste ja virtsa, ihohilse) tai potilas ei kykene noudattamaan hygieniohjeita	• 1-hengen huone, jossa oma WC ja pesutila tai yhteisten pesutilojen käyttö viimeisenä	• 1-hengen huone, jossa oma WC ja pesutila. Jos ei mahdollista, potilaat pidettävä riittävän etäällä toisistaan (vähintään 1 m)	• alipaineistettu ilmaeristys huone, jossa oma WC ja pesutila sekä sukulat
Huoneen varusteilu	• vain hoidossa tarvittavat välineet ja tarvikkeet • eritetraadesinfektioaine ja välineiden desinfektioon tarvittavat pyyhkeet ja desinfektioaine (pitkäaikaishoidossa toimintayksikkökohtaiset) • keräilyastia pistäville ja viiltäville	• huone-/potilaskohtaiset hoito-, tutkimus- ja apuvälineet sekä hygieniatuotteet • tarvittavat suojaimet • huonekohtaiset siivousvälineet, pyykki- ja jäteastiat • suositetaan kertakäyttöisiä	• huone-/potilaskohtaiset hoito-, tutkimus- ja apuvälineet sekä hygieniatuotteet • tarvittavat suojaimet • huonekohtaiset siivousvälineet, pyykki- ja jäteastiat • suositetaan kertakäyttöisiä	• huone-/potilaskohtaiset hoito-, tutkimus- ja apuvälineet sekä hygieniatuotteet • tarvittavat suojaimet • huonekohtaiset siivousvälineet, pyykki- ja jäteastiat • suositetaan kertakäyttöisiä

PDF [228kB](#)

[Varotoimiluokat \(pdf 228 kt\)](#) PDF [228kB](#)

Päivitetty: 7.12.2023

Tulosta